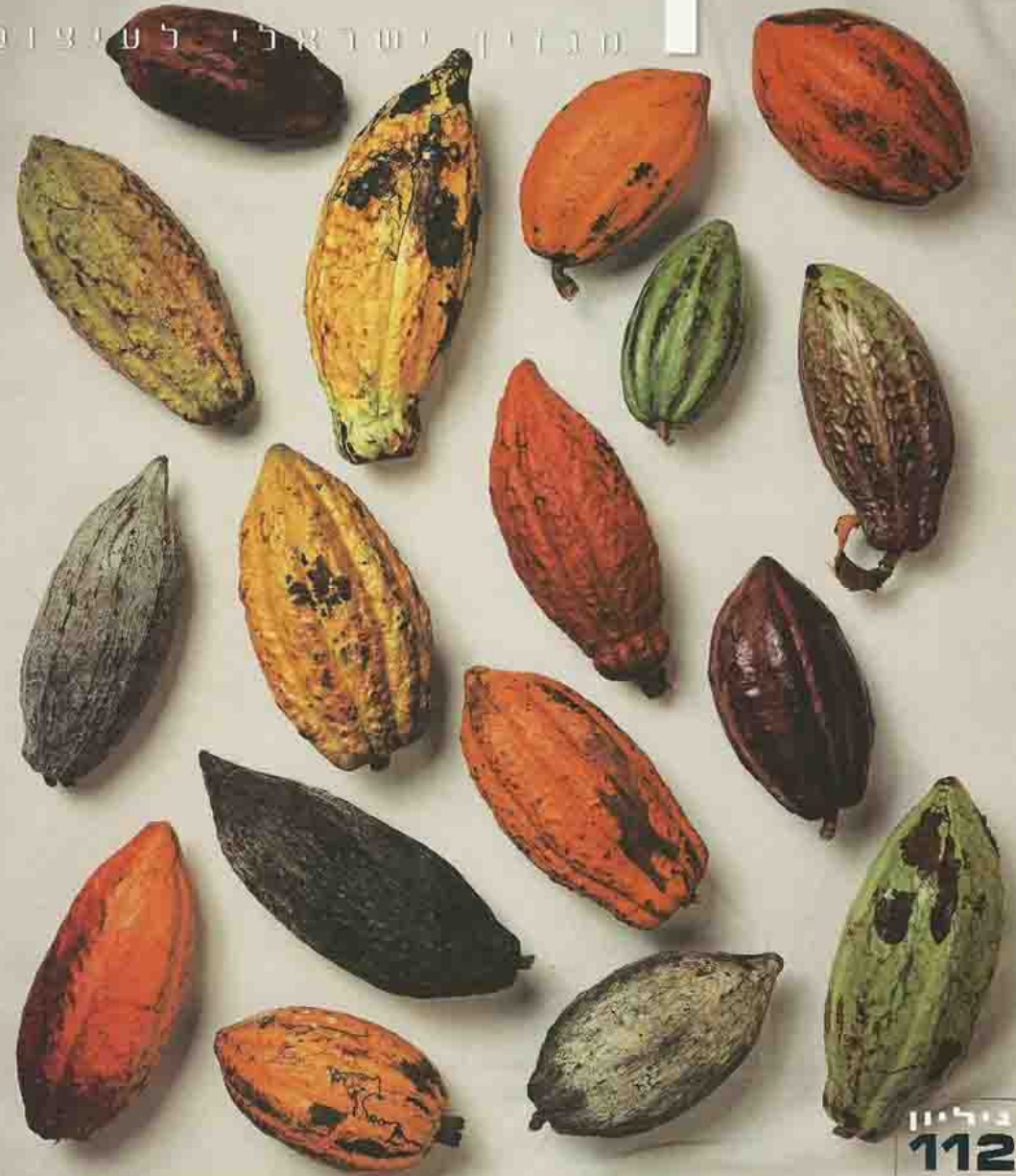

BVD

בנין ודיון

מבין ישראלני לטיצוב

מאת דקל גודוביץ
צילום עמית גרון
אדריכלית ורד בלסמן כהן
שטח דירה: 140 מ"ר

פסטורליה עירונית

איך מייצרים תחושת מרחבים וגם פרטיות
בדירה ממוצעת בעיר הגדולה

אי התכנון ממוכר לקיר שמצדו האחד הוא מחשוך, את המטבח יוצא השני מסך בלמים, ותקליט שמשלימים את הסלון. יחידת המטבח והקיר הבר ממוזים את מרכז הבית, מצד אחד דלת הכניסה (סקוריון) לחצר החיים, הדלת מנעה עד התקרה וראית כקו עץ, הצד השני מוביל לחדר הילדים (מטבח חלמק: "סמל", ברקט: "קאופולקס").

הקצב והחלל החדש, הנוצח במרחב המודרני (מצד ימין) שחשבו קיר הפרידה בין הסלון למטבח שיהיה עם געבר (הצד שמאל) (המקום אלומיניום) 3. המטבח שמתבטח מאחורי קיר הפרידה בצד שמאל המטבח לסלון

העיר, כידוע, היא צפופה ודחוסה לעומת הכפר ומרחביה, והדירות במרכזים הישנים קטנות. יחסית ואף על פי כן זוגות צעירים עם ילדים שוב מעדיפים את העיר התוססת. האם זוג מבוסס עם שני ילדים קטנטנים, שאינם שייך לאלפיון העליון ולמדלי הדירות היוקרתיים, יכול להישאר במרכז העיר? מביקור בבית דירות בת"א, שגוראה רגיל לגמרי מבחוץ, אך מכיל דירה אחת בכל קומה נראה שההיתכן ואפשרי: כדירה. בתכנונה של האדריכלית ווד בלטמן כהן, החלל מרחף ונמשך בין החודים כמו במרחב פתוח של בניין משרדים, אבל גם יודע להשתהות בסביבה אחת פרטית. אפשר לומר: שהכל התחיל מן המרפסת דל כמו בחים רבים משנות ה-60 גם בכירה זו הייתה מופסת ארוכה וצרה לאורך כל החזית. לפניו שסגרו עליה ברפפות חרישי פלסטיק לבנים כמיטב המסורת הישראלית. 43 מ' אורכה של המרפסת ורק 80 ס"מ רחבה עד לעמודים הפנימיים. אך כל התכנון נשען על אוהם מותניים צרים והמשכיים. בלטמן כהן החליפה את חרישי הפלסטיק ברפפות אלומיניום, החליפה את הגוון מלבן לאפור ובעיקר השאירה חזית המשכית ללא חלוקות של קירות ניצבים. למעט דלת עץ אחת. בזכות העץ, שמשתלב עם ריצוף הפרקט במצב סגור, וזכות הצירים התחתונים-עליונים וולא הצידים הרגילים, הופכת הדלת כמצב פתוח למעין מחיצה קיר מוצפת לתקרה. המאפשרת לחזית להמשיך נחלל המגורים לחדר השינה של ההורים. כמו חלון הסרט בנוסח לה-קורבואיה. טוב, אולי לא נמשך חלון-סרט קלאסי. אלא דלת-סרט בגובה 1.80 מ', אבל עדיין סרט, וההמשך לכל הבית

4 חדרי בילויים ממוזגים בין אזור השינה לאזור המשחקים על ידי ארון שגם הוא, בדומה לקיר הצפון, אינו מוגשע. התקנה רכה החושפת למרחב ביתי - חקירה בצד בימני של התמונה הוא למעשה ארון בו חבויים מרבית החפצים החמים, חסודו בביסה ומייבט.

בחלל שסביב המטבח, המעוצב כאי מרכזי, מאורגנים כל חדרי הבית כיבשות/מדינות עצמאיות: מצד אחד - חדרי השינה להורים ולילדים ומצד שני - חדר המגורים וחדר הקולנוע המשמש גם כחדר עבודה

חלל המגורים נמשך לא רק לחדר החורים, אלא גם למטבח, חציו פתוח בדלפק עץ למטבח, וחציו סגור בקיר, שבו מרוכזים כל אביזרי החשמל של הבית. מצד המטבח מוצבים כחוכו התנורים והמקרר, ומצד הסלון שקועה בו מערכת הקולנוע הכיפוי הקטנה. בנוסף לקיר המפריד, שמשאיר חלל של 30 ס"מ מעליו נוראה כמו מחיצה נמוכה, הוא מוגדר גם כצבעים וכחומרים שונים מהים שטביבו: ריצוף צפחה שחור, נידוסטה לאביזרי החשמל וחוכית כחיפוי לקיר. במקום האי האפנתי הופך המטבח כולו לאי אחוז גדול, שסביבו זורם החלל מחדר ההורים והילדים לחדר המגורים.

בחלל שסביב המטבח מאורגנים כל חדרי הבית הפרטיים כיבשות/מדינות עצמאיות: מצד אחד - חדרי השינה להורים ולילדים, ששניהם גדולים וכוללים חדרי רחצה פרטיים. כשהחדרם של שני הילדים כולל מחיצה בנויה כארון, שאינה נוגעת בתקרה ממש כמו במטבח, ומצד שני - חדר המגורים וחדר הקולנוע, המשמש גם כחדר עבודה. בין כל היבשות והאי מקשור ריצוף פרקט כמו ים גדול, שמקיף את הכל למעט המקומות ה'רטובים', שבהם נבחרה אבן 'דרמה' לחיפוי ולכיורים, וכיור יצוק בטון לשירותי האורחים. פרקט העץ כמו גולש גם על הדלתות, שמקשרות בין החלל המרכזי ובין חדרי השינה, ומתגמש על דלפק עץ האלון, שבהמשך המטבח. גם הלכן של התקרה והקירות 'לומד' מצצפת הפרקט, וזורים חלק לאורך ארונות הקיר הרבים בבית, ללא הפרעה של ידיעות פרונול כלשתן, ושוב, כמו דלתות העץ והפרקט, גם הוא ממנו את הדלתות הבלטות עם הקיר, הפעם בזכות פתרון הצירים והמשקופים הסגומים של חברת 'סקריינר'.

המרפסת המסורתית סופחה אל הבית, שודרגה במראה החיצוני, והכתיבה חדית המשכית ללא קירות ניצבים

הלכן ומשך אפילו על קיר המטבח עם זכוכית צבועה לבן, כהמשך לארונות האחסון המכריקים. הלכן הכוהן, מבליט את הצבע השחור של ריצוף הצפחה, כסאת הבר והריהוט, וביניהם האלומיניום לחלונות ולרפפות בגוון אפור ביניים. הצבעים העזים נוכחים בשרותי האורחים, וכחדר הקולטע האדום בודד. גופי התאורה בידרה מתחלקים להלוגנים שקועים בתקרת הגבס המונומכת ולגופים, שמכליטים את הצד האלקטרו חשמלי כמו נורות ליכון גדולות מעל הדלפק או פס צבירה אפור מעל המטבח. מערכת של "כית" חכם" מותקנת בארונות הלכניים והגדולים שבכניסה מול המטבח. ועם גם מוסתרים מכונת הכביסה והמייבש, ולא חוספים מקום בחדרי הרחצה. מראות גדולות מעל הכיורים בחדרי הרחצה יוצרות תדלה אופטית של החלל הקטן, וכשמדפי חזוכית הקצרים שבחדר ההורים נוגעים במראה. הם נראים לפתע ארוכים. אחרי תקופה ארוכה, שבה התרוקנו מרכזי הערים ממשפחות לטובת הפריפריה, שבים הללו לעיר. לא למגדלים הנוצצים, אלא לדיירות הישנות, שבכוכה הרחוב. דיירות מעוצבות כאלה, שעברו ריענון, מהעונות גם את אוכלוסיית העיר. האם תדע העיר לענות להם כשטחים ירוקים. בהפתת זיהום האוויר, כפתרונות חניה ובשירותים קהילתיים וחינוכיים ברמה גבוהה? ושאלה מרחפת בחלל העיר כמו החלל כדירה שחכנה ורד בלטמן כהן. ■

6. בחדר האמבטיה של הורים, מדפי זכוכית קבוציים בקיר יריאים נאילו יוצאים מתוך המראה ומדגישים את תחושת הגודל שמראה מקנה לחלל בדרך כלל נכונה "אבן לבנה"
7. בשרותי האורחים, הצבועים בסטוקו אפור, תחושה של חלל מחזורי שקט ורוע.